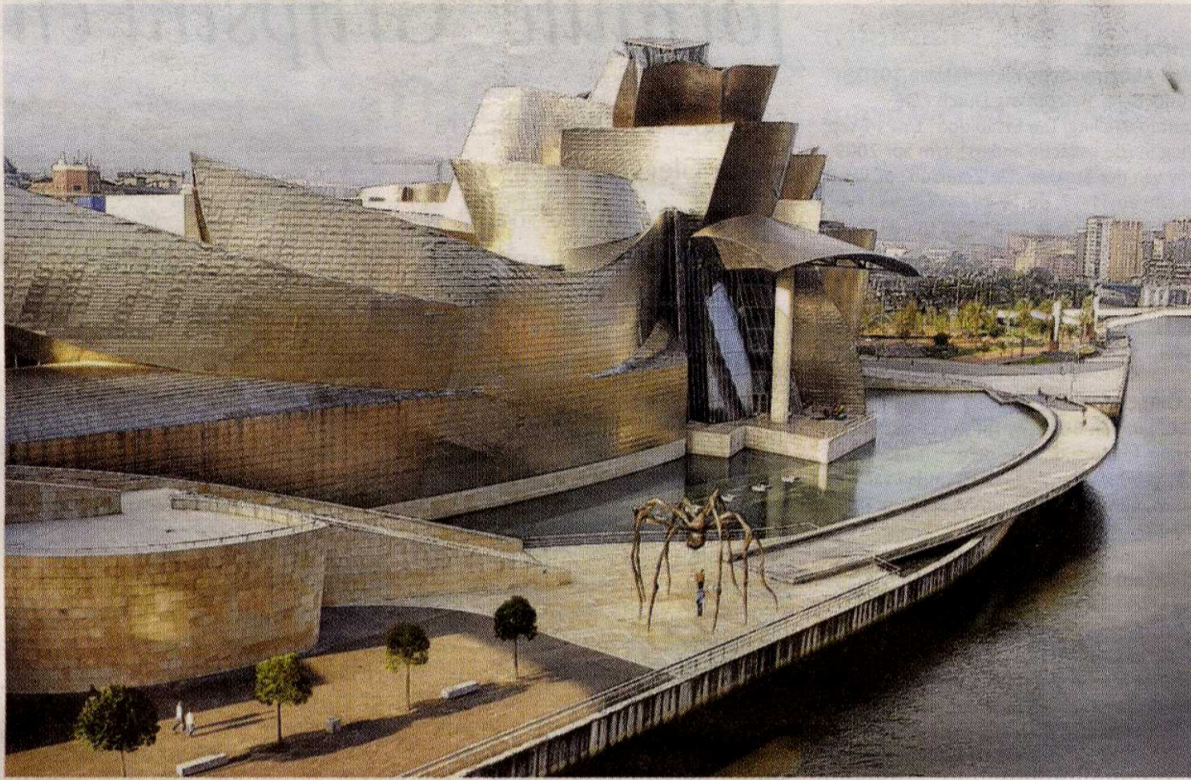

Conde Bruye

Blobs verrijking voor Eindhoven

Eindhoven heeft de mogelijkheid om zich te onderscheiden met moderne architectuur, meent architect-onderzoeker Arno Pronk van de TU/e.

door **Chris Paulussen**
EINDHOVEN - De bouw van blobs op het 18 Septemberplein kan een aanwinst zijn voor Eindhoven, meent Arno Pronk. De 'blob-deskundige' van de TU/e ziet wel iets in de bouw van meer blobs, als keien verspreid door de stad. „Het kan een manier zijn voor Eindhoven om zich te onderscheiden op het gebied van architectuur.”
 Pronk vindt het interessant en gedurfd om te zien hoe de gemeente bezig is met het centrum. „Eindhoven is natuurlijk een rare stad met enorme maatverschillen. Heel kleine woningen tegenover grote industriële gebouwen. Daarnaast heeft de stad een traumatisch verleden, dat telkens weer wordt opgerakeld. Vooral in de jaren vijftig en zestig zijn door een gebrek aan historisch besef ongelofelijke fouten gemaakt.”
 Eindhoven is bezig om van dat nadeel een voordeel te maken, aldus Pronk. „Steden met een mooie middeleeuwse binnenstad hebben geen plaats voor moderne architectuur. In Eindhoven en bijvoorbeeld Rotterdam is die ruimte er wel. Hoge torens, die elders door

Het Guggenheim Museum in Bilbao van Frank Gehry, een van de eerste grote blobs. foto Alfredo Aldai/EPA

de historische bagage niet mogelijk zijn, geven Eindhoven een grootstedelijke ambiance. Daarin passen ook eigentijdse nieuwe gebouwen als blobs.”
 Van de blobs hoeft volgens Pronk geen Anton Pieck-achtige gezelligheid te worden verwacht. „Maar het is wel een moderne vorm van architectuur die past bij wat Eindhoven wil uitstralen als centrum van technologie, design en cultuur.”

Pronk bestrijdt niet dat de blobs op het 18 Septemberplein detonen met hun omgeving. „Dat moet juist. Dat is hun functie. Een blob is een wulps ding dat het best tot zijn recht komt in een neutrale omgeving met een beetje saaie gebouwen.” Pronk tekent daarbij aan dat de Italiaan Maximiliano Fuksas, die de blob bij de Admirant heeft ontworpen, van strakke vormen houdt. Het had dus nog erger gekund. De keuze voor het Eindhov-

ense architectenbureau QBBF als ontwerper van de blob aan de kant van de Hermanus Boexstraat, snapt Pronk niet zo goed. „Dat bureau staat niet bekend om zijn interessante blobs. Eindhoven zou in zee moeten gaan met grote namen om zich te onderscheiden.”
 Pronk doet zelf onderzoek naar de maakbaarheid van de halfronde entree van de fietsenkelder onder het 18 Septemberplein. Ook is hij betrokken bij het onderzoek naar

'Blobs' in Eindhoven

- ▶ In hoog tempo bouwt Heijmans aan het nieuwe woon-, werk- en winkelgebied rond gebouw de Admirant in de Eindhovense binnenstad.
- ▶ Binnenkort start de bouw van het groot winkelblok met bioscoop op het middenterrein en de aanbouw aan het Admirant-kantoorgebouw.
- ▶ Na de bouwvak wil Heijmans beginnen met het druppelvormige entreegebouw ('blob') op de hoek met het 18 Septemberplein.
- ▶ De bouw van de 'blob' stuit op bezwaren. C&A, Pearle Opticiens en eigenaar Redevco van het pand dat de twee winkels huren, vinden dat het twaalf meter hoge gevaarte de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de winkels vermindert.
- ▶ Op de hoek van het 18 Septemberplein en de Hermanus Boexstraat komt een kleinere versie van het druppelvormige entreegebouw. Het pand biedt vervangende ruimte voor een aantal van de dagwinkels die voorheen op het plein stonden.

de haalbaarheid om het Philips-paviljoen van Le Corbusier, dat in 1958 op de Wereldtentoonstelling in Brussel stond, in Eindhoven te herbouwen. Dat paviljoen kan volgens Pronk worden beschouwd als een blob 'avant la lettre'.

'Logisch dat blob discussie uitlokt'

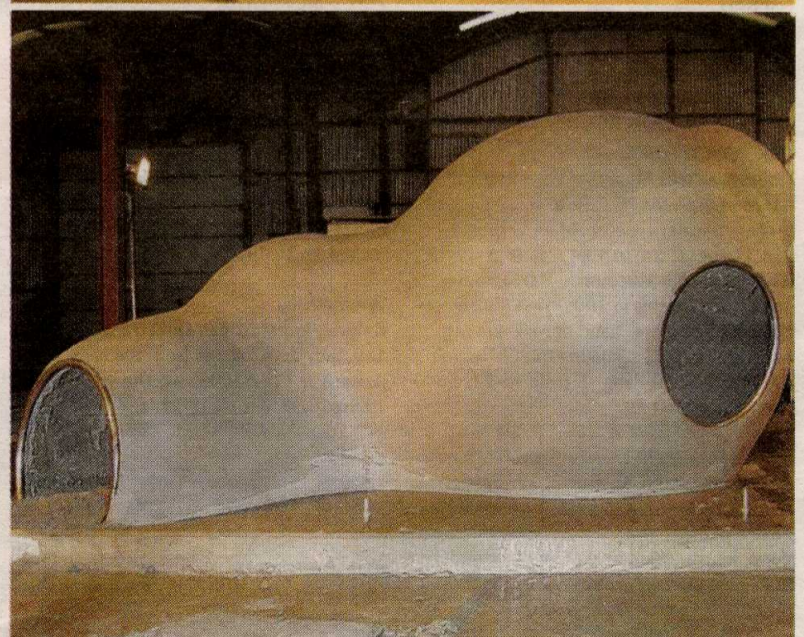
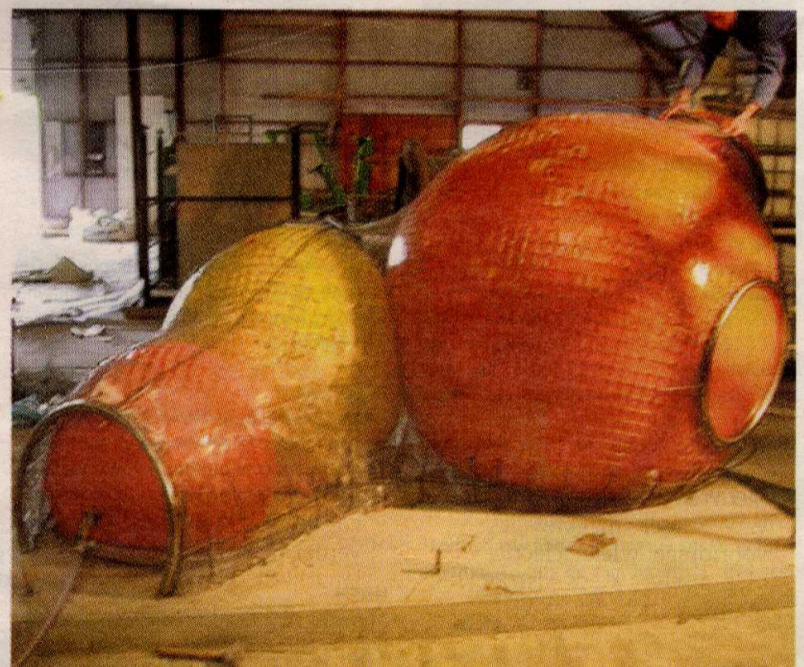
„Een blob is een 'alien', een vreemd wezen tussen de gevestigde gebouwen, een anti-ding. Dat daarover discussie op gang komt, is niet meer dan logisch”, meent Arno Pronk, dé blob-deskundige.

Het verbaast Arno Pronk niet dat opnieuw de discussie is opgelaaid over de plannen voor de twee blob-gebouwen op het 18 Septemberplein in Eindhoven. „Als het geen discussie losmaakt, is het geen goede blob”, zegt Pronk, architect en dé deskundige van de TU/e op het gebied van blobs.

„Een blob is een 'alien', een vreemd wezen tussen de gevestigde gebouwen, een anti-ding”, verklaart Pronk. „Het is een ondefinieerbare spetter, een onduidelijke vorm. Blob is ook een stripfiguur, die als een Barbapapa allerlei vormen kan aannemen en tevens iets demonisch heeft. Blob staat ook voor Binary Large Object, waar-

mee in de computerwereld een spaghetti-achtige brij van data wordt bedoeld. Een soort chaos met een negatieve inslag. Dat daarover discussie op gang komt, is niet meer dan logisch.”
 Om de opkomst van de blob historisch te verklaren, gaat Pronk terug naar de jaren dertig van de vorige eeuw. „In die periode kwam het constructivisme op. Het was de tijd van het communisme, van het geloof in de maakbaarheid van de samenleving. In de architectuur vertaalde zich dat in rechte gebouwen, die logisch in elkaar zaten. De strakke gebouwen van de TU/e zou je als voorbeeld daarvan kunnen zien. In de jaren tachtig stortte het communisme in elkaar en werd ook afstand genomen van het technisch denken. Het postmodernisme kwam daarvoor in de plaats, romantisch met ornamentjes, driehoekjes, rondjes, bakstenen. De Heuvel Galerie is een lelijk voorbeeld van die stroming.”
 „Als reactie daarop ontstond in de jaren negentig het deconstructivisme. Min of meer chaotisch door elkaar geprakte vormen met allerlei lijnen, veel staal, dunne wanden, beton en glas. Zo rond 1995 maakte een aantal architecten de overstap naar de blobs. Nieuwe computertechnieken maakten het mogelijk om complexe vormen te ont-

werpen en aan elkaar te plakken. De bouwwereld komt daarmee in een spagaat met aan de ene kant de architect, de kunstenaar, die een mooi ontwerp door de welstand trekt en aan de andere kant de aannemer, de bouwer, die de problemen moet oplossen.”
 Blobs zijn verhoudingsgewijs duur door hun complexe ronde vormen, waardoor geen gebruik kan worden gemaakt van geprefabriceerde standaardelementen. Nieuwe productietechnieken maken de bouw van blobs goedkoper. Zo ontwikkelde Pronk de Blowing Structure Method. Hij maakt daarbij gebruik van grote ballonnen. Over de ballonnen wordt een net getrokken waardoor een soort mal ontstaat, waarop een laag beton of ander materiaal wordt aangebracht.
 Pronk wijst erop dat in Spanje het bewijs is geleverd dat een investering in een blob zich kan terugbetalen. „Bilbao was een lelijke havenstad met verouderde industrie en een hoge werkloosheid. Het Guggenheim Museum van de Amerikaanse architect Frank Gehry is een van de eerste grote blobs. Dat gebouw heeft waanzinnig veel gekost. Uit de hele wereld stromen nu de mensen toe om er naar te kijken. De stad is daardoor opgebloeid.”

TU/e-onderzoeker Arno Pronk ontwierp een methode om blobs te bouwen. Over ballonnen wordt een net getrokken (bovenste foto). Zo ontstaat een mal, waarop beton wordt aangebracht.